

Kerstmorgen 25 december

Voorganger: ds. Martine Nijveld

**Dit jaar geen 'gewone' preek,
maar gedachten en gebeden bij de personages uit het kerstverhaal,
uitgesproken door de dienst heen:**

(begin van de dienst/na het welkom)

Bij de herbergierster...

Ze legden het kind in een voerbak,
omdat voor hen geen plaats was in de herberg.
Dat zijn vertrouwde woorden op deze dag
Ze legden het kind in een voerbak,
omdat voor hen geen plaats was in de herberg.
Dit jaar kunnen we als kerk mensen niet vrijelijk uitnodigen.
Onder dit dak slechts een beperkt aantal mensen.
Voor velen geen plek in de herberg.
We moeten 'nee' verkopen...
En als je mensen thuis uitnodigt aan je kersttafel,
mogen het er maar een paar zijn,
de herberg is snel vol dit jaar.
Jaren geleden zei iemand dat je het anders moet vertalen.
Niet: er was voor hen geen plaats in de herberg.
Maar: hun plaats was niet in de herberg.
Daar waren ze niet op hun plaats.
Jozef, Maria, het kind...
Dat brengt je op andere vragen...
Want waar is dat kind dan wel op zijn plaats?
Waar is het thuis?
Waar is dat kind op zijn plek?

Jozef en Maria onderweg: een smeekgebed

En Jozef en Maria gingen op reis van Nazaret naar Betlehem.
Laat ons bidden samen met Jozef en Maria onderweg.
Samen met Jozef en Maria onderweg
roepen wij tot God voor alle mensen van huis en haard verdreven...
Samen met Jozef en Maria onderweg
roepen wij voor alle mensen die in deze dagen niet thuis zijn,
niet bij hun gezin, ver van hun familie...
Samen met Jozef en Maria,
roepen wij voor alle mensen met wie gespeeld wordt,
die niet echt gezien worden – niet gehoord.
Samen met Jozef en Maria, mensen zonder invloed,
roepen wij voor alle gedupeerden van de toeslagenaffaire...
Samen met Jozef en Maria
roepen wij voor alle mensen die in tenten verblijven,
regen, kou, onmenselijke omstandigheden.
Laten wij samen met Jozef en Maria kyrieroepen en gloriazeggen:
Om een wereld zonder toekomst, om de macht die ons kleineert,
roepen wij voor alle volken: Kyrieleis, ontferm u, Heer.
Eer aan de God van de hemel, zijn Naam richt de geschiedenis.
Eer aan de koning der volken: Gloria in excelsis. Amen.

Het goede bericht van de engelen (ter overdenking)

Het kerstverhaal is een verhaal vol tegenstellingen.

Een keizer op zijn troon en een kind in een voerbak...

Mensen met macht, een vaste positie,

mensen op drift, geen huis, geen plek...

Een decreet, regels, een nieuw richtlijn, een bevel, een wet,

en je hebt maar te gaan, kunt er niets tegen beginnen...

Grote namen en gewone mensen.

Gezeten machthebbers, hooggeborenen, en een kind dat net komt kijken...

Een berekenende Augustus en een tellende Quirinius en

herders die niet echt meetellen in de maatschappij...

Een wereld vol tegenstellingen.

Mensen die het goed gaat, meer dan goed, die hun gang kunnen gaan en gaan,

mensen die het gevoel hebben de regie over hun leven helemaal kwijt te raken, geleefd worden,

die 's ochtends niet weten hoe ze de avond moeten halen.

Tegenstellingen.

Een God in de hoogste hemelen

en de aarde met al haar gedoe en gedoetjes...

Schrikbewind en blij bericht.

Herberg en voerbak.

Donker, duister

en licht, stralend licht.

Tegenstellingen.

Maar de evangelist Lukas laat het niet bij die tegenstellingen.

Hij vertelt niet dat alles vastligt, dat het is zoals het is, en dat het nooit anders kan.

Dat die wereld van tegenstellingen een blijvertje zou zijn.

Lukas speelt met de tegenstellingen,

hij rammelt eraan, hij schudt onze wereld op,

als hij de engel die opeens het verhaal binnenkomt

laat zeggen dat het kind, dat kleine kind,

kwetsbaar, weerloos, dat dát kind

redder is, Messias, Heer.

Het kleine kind wordt getooid met de grootste namen.

Het kind is koning.

Zoals ook Jesaja dat zo wondermooi bezingt.

En Lukas zingt in dat spoor mee.

Hij zet onze wereld op z'n kop.

En de grote God

wil zijn waar gewone mensen zijn.

Geen passender plek dan een voerbak.

In die voerbak is God op z'n plek.

Geboren in ons midden, midden in onze wereld, met al het grote gedoe en onze kleine gedoetjes,

met al onze plannen, ons slagen, ons mislukken en falen, ons zoeken en verlangen.

Dit jaar is kerst anders dan anders.

En met brede blik om ons heen ziend beseffen we

dat dat voor zovelen wereldwijd

niet alleen dit jaar geldt.

Anders dan anders.

Maar wat blijft is dat éne woord:

vandaag is voor jullie een redder geboren,

nu, heden, hier.

Dwars tegen alles in schrijft de Eeuwige

een ander verhaal, een verhaal van menselijkheid en humaniteit...

Een anti-verhaal, andere geschiedenis...

En altijd weer begint het klein:

één kind in een voerbak, één engel met een goed woord.

Eén ster maakt de nacht minder dreigend, één stem maakt de dag minder stil,

één hand maakt de weg minder eenzaam,

één glimlach, één gift, één actie, één appje, één groet, één woord van dank,

één mens die jou ziet in je gezwoeg, één mens die je raakt en inspireert,

één zwaai, één kaartje met kerst, één mens die aanbelt.

Lukas wil je verleiden in de kracht van die kleine wonderen te geloven.

Amen.

Rond het Kind in de voerbak: dankgebed, voorbeden en stil gebed

En Maria legde het kind in de voerbak.

Danken en bidden wij rond het kind in de voerbak.

Goede God,

rond het kind in de voerbak

danken we voor alle tederheid tussen mensen,

voor aandacht en zorg..

Rond het kind in de voerbak

danken wij voor goede woorden en vriendelijke daden

uit onverwachte hoek...

Rond het kind in de voerbak

danken wij voor alle mensen die onophoudelijk

vechten voor gerechtigheid,

voor al die mensen die blijven geloven

in het wonder van een wereld omgekeerd...

Rond het kind in de voerbak

bidden we voor alle ouders die hun kind niet in een wieg kunnen leggen,

voor kinderen voor wie de kerstvakantie geen vakantie is,

maar onveiligheid en alleen-zijn,

voor mensen die hun baan verloren, hun bedrijf zien verdampen,

voor mensen voor wie geen plek is in de wereld van werken...

Rond het kind in de voerbak

bidden wij dat wij jong van hart blijven en niet behoudzuchtig worden,

dat wij niet zelfvoldaan leven, maar nieuwsgierig blijven naar elkaar.

Rond het kind in de voerbak

bidden wij voor ons allen in onze kwetsbaarheid,

met onze zwakheid, onze angst, onze ziekte, onze eenzaamheid, ons gemis,

bidden wij voor onze samenleving in gevecht met corona,

bidden wij voor zoveel mensen in gevecht om een toekomst,
bidden wij voor ons allen in onze kracht,
dat we opstaan en leven...

Rond het kind in de voerbak worden we stil en zeggen wij onze eigen gebeden...
(...)

Zegen ons, zegen al uw mensenkinderen,
zoals wij u ook zingend bidden: 'Away in a manger'.

En aansluitend bidden wij het Onze Vader

Verdergaan met de herders (als 'zending': vlak voor slotlied en zegen)

En de herders gingen terug.
Dat kleine zinnetje aan het slot van het kerstverhaal
vind ik een heel ontroerend zinnetje.
Het raakt me elk jaar weer.
En de herders gingen terug.

Heel simpel wordt het gezegd: ze gingen terug.
Rond dat kind was de wereld niet veranderd in een wereld van vrede,
waren oorlogen niet gestopt, waren alle problemen niet opgelost,
alle zieken niet genezen, de kloven tussen arm en rijk niet gedicht,
de muren tussen mensen niet geslecht.
De herders gingen terug.
Terug naar hun werk. Terug naar hun schapen.
Terug naar hun dagelijkse dingen. Terug naar hun bezigheden.
Terug naar hun wereld.
Terug naar hun grote en kleine vragen, die de grote en kleine vragen van alle mensenkinderen zijn.

Wij gaan terug: naar onze huizen, ons leven, alle vragen
van deze tijd, alle coronamaatregelen, alle onzekerheden, alle keuzes...
De wereld is door dit festival, dit feest niet veranderd.

De herders gaan terug. Terug naar hun wereld.
Maar ze nemen wél een verhaal met zich mee.
Over God die van mensen houdt. Een kind van licht geboren.
Een nieuwe warmte in hun harten. Een nieuwe hoop.
Licht in handen.
Om te delen.
Om vol verwondering
te ontdekken
dat onze wereld tóch veranderen kan...

Zegen

Ga in de kracht die u gegeven is,
ga in liefde, in vriendelijkheid en in hoop,
en de genade van Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap van de Geest,
met u allen. Amen.